

Paikkatyökalu

Millainen on alueemme?

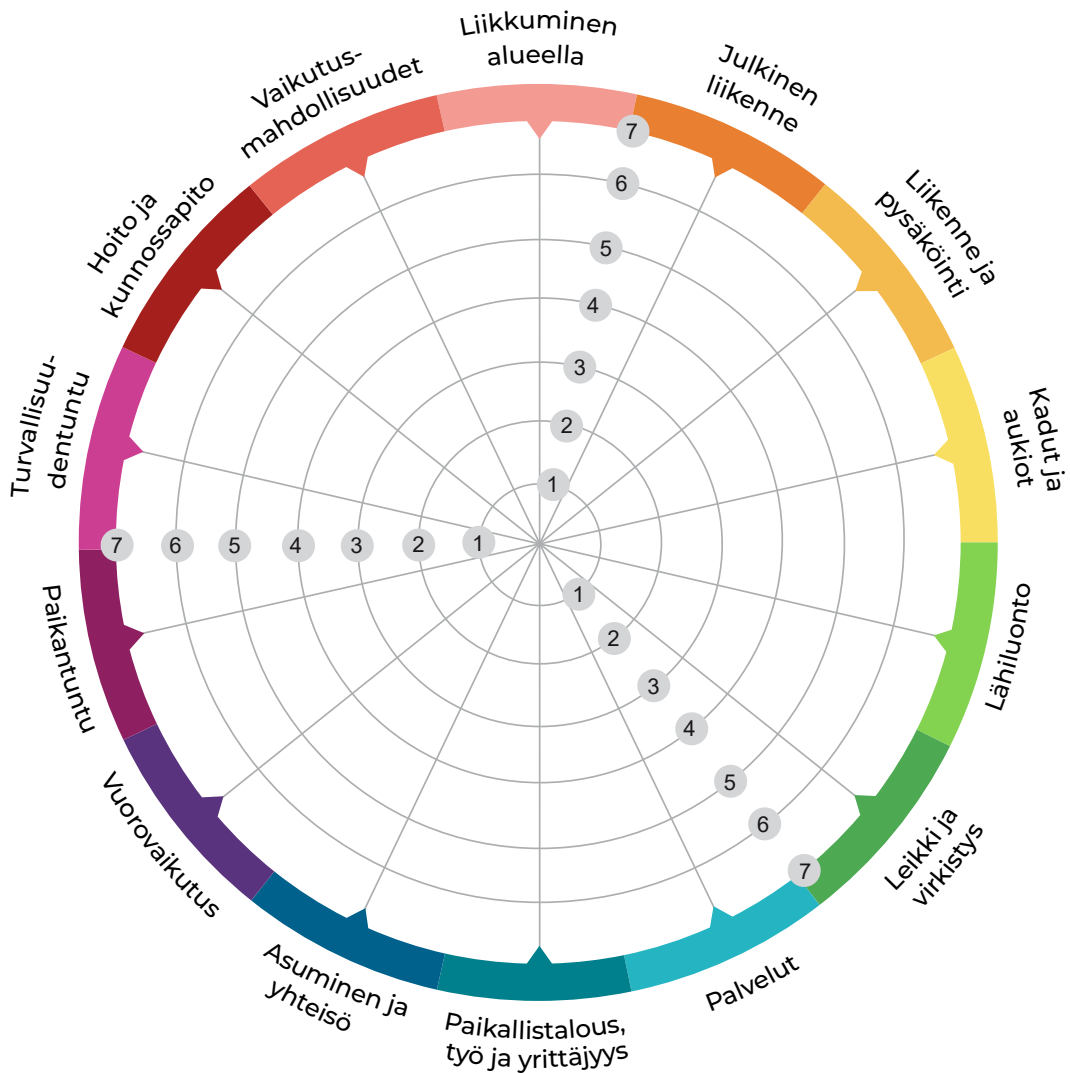
www.placestandard.scot

Suomen kielelle käänäntänyt ja toimittanut

Maria Jaakkola, Helsingin kaupunkiympäristön toimiala

Mikä on Paikkatyökalu?

Paikkatyökalu, eli alunperin Skotlannissa kehitetty Place Standard Tool, on paikkojen ja alueiden arviointiin kehitetty yksinkertainen työkalu. Työkalu auttaa pohtimaan paikan ominaisuuksia, niin konkreettisia kuin koettuja. 14 teeman avulla näitä osatekijöitä voi arvioida järjestelmällisesti. Tämä antaa tietoa alueen vahvuuksista ja kehittämistä kaipaavista asioista.

Place Standard - kompassidiagrammi (lisätietoja sivulla 5).

Miksi paikat ovat tärkeitä?

Elämäämme ja hyvinvointiimme vaikuttaa suuresti se, missä vietämme aikaa. Parantamalla paikkojen laatua ja asukkaiden saavutettavissa olevia mahdollisuuksia voi tarttua moniin epäkohtiin ja kohentaa tasavertaisuutta.

Kun ymmärrämme, mitä hyvää jossakin paikassa on nykyisellään, ja mikä voisi olla paremmin, on helpompaa kohdentaa voimavaroja sinne missä niitä eniten tarvitaan. Ilmastokriisin kaltaiset globaalit haasteet edellyttävät, että teemme paikoista kestävämpiä niin ihmisille kuin ympäristölle, nyt ja tulevaisuudessa.

Paikkojen arvioinnin työkalu voi auttaa suunnittelemaan ja toteuttamaan hyviä paikkoja, joissa ihmiset haluavat olla. Työkalun teemat on valittu niiden vaikuttavuuden perusteella terveyden ja hyvinvoinnin näkökulmasta.

Kenelle työkalu on tarkoitettu?

Työkalu on tarkoitettu kaikille. Asukkaat ja ammattilaiset voivat työskennellä yhdessä sen äärellä. Sitä voidaan käyttää kaupunginosien tai naapurustojen tasolla, kaupungeissa ja maaseudulla.

Mikä on työkalun tarkoitus?

Työkalu on tapa arvioida paikkoja – olivat ne sitten vakiintuneita, muutoksen tilassa tai yhä suunnitteilla, työväline voi auttaa tunnistamaan vahvuuksia ja parantamistarpeita. Tutkimusten mukaan se miten paikka toimii, miltä se näyttää ja tuntuu voi vaikuttaa terveyteen ja hyvinvointiin.

Tämän ymmärtämiseksi kannattaa kysyä:

- Miltä tämä paikka tuntuu?
- Mitä tarvitsen hyvään elämään?
- Löydätkö täältä tarvitsemäni?
- Mikä tekee tästä paikasta hyvän?
- Miten se voisi olla vielä parempi?

Paikallistuntemus ja yhteinen näkemys parannustarpeista auttavat kohdistamaan voimavaroja ja tekemään hyviä päätöksiä.

Työkalu auttaa meitä arvioimaan paikkaa yhä uudelleen ajan kuluessa myös nähdäksemme onko parannusta tapahtunut, ja tunnistamaan uusia parannustarpeita.

Kun löytyy yksimielisyys pääasiallisista parantamistarpeista, tuloksia voi käyttää hyödyksi esim. kehittämissuunnitelman laatimisessa.

Paikan laadun arviointi on osa prosessia, ei sen päätepiste. Yksityiskohtaisemmat ohjeet www.placestandard.scot/guidance. Kun pohditaan mitä seuraavaksi, kannattaa hyödyntää niitä keskusteluja ja verkostoja, joille työkalun käyttö on toivottavasti antanut alkulaukauksen.

Miten työkalua käytetään?

Työkalua voidaan käyttää omin päin tai keskustelemalla muiden kanssa ryhmässä. Sopikaa alueesta, jota aiotte arvioida. Palaute voidaan kerätä paperille tai nettipohjaisesti. <https://www.ourplace.scot>.

Anna pisteitä kullekin teemalle:

Käytettävä asteikko on 1–7, jolloin 1 tarkoittaa, että parannettavaa on paljon, ja 7 puolestaan että parannettavaa tarvitaan hyvin vähän. Kerätkää pisteet ja tärkeimmät näkökulmat jokaisesta teemasta.

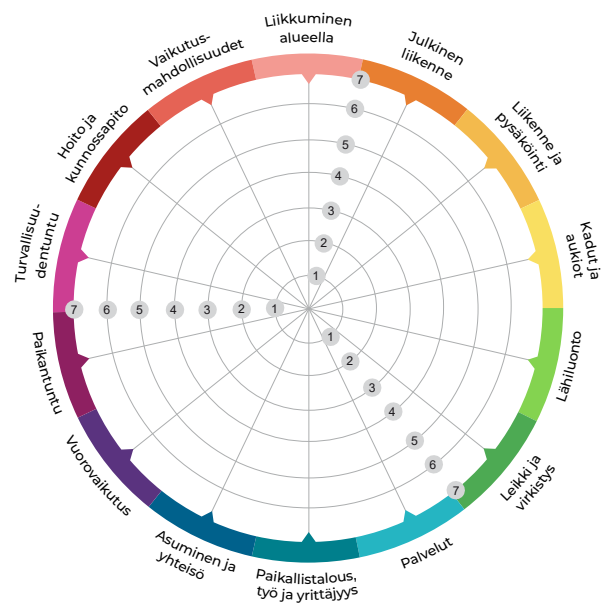
Jos vastaatte ryhmänä, sopikaa yhteisesti mitkä pisteet annatte kullekin teemalle, mutta kirjatkaa myös ylös mahdolliset eriävät mielipiteet ja kohdat, joista olette vahvimmin samaa mieltä. Merkatkaa tulokset kompassidiagrammiin ja yhdistäkää pisteet toisiinsa.

Jokaiselle teemalle tulee merkata myös:

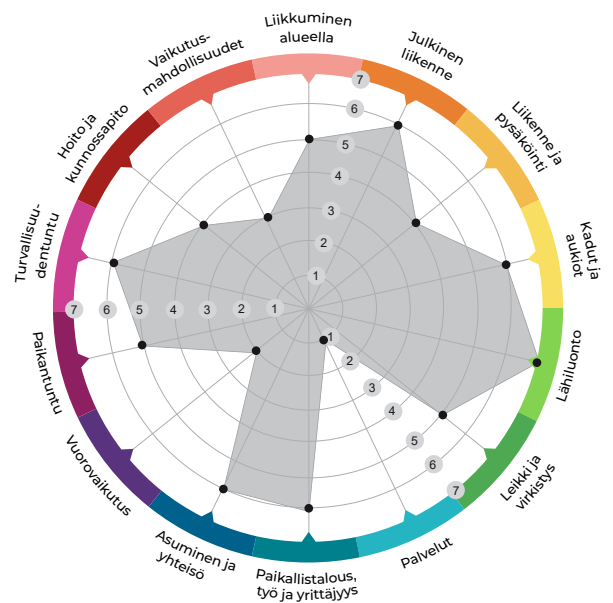
- Mikä on hyvää nyt?
- Mitä pitäisi parantaa tulevaisuudessa?

Saattaa olla, että jokin kysymys ei vaikuta relevantilta tai tuntuu, ettei ole tarpeeksi tietoa jostakin asiasta, jotta sitä koskevaan kysymykseen pystyisi vastaamaan. Silloin voi auttaa, jos pohditte paikan ominaisuuksia ryhmässä eri näkökulmista tai osana isompaa aluetta.

Kun kaikki 14 teemaa on käyty läpi, muista katsoa viimeiset osiot; Arviointi ja Jatkotoimet. Niitä voi tarkastella heti tai palata niihin myöhemmin, joko itsenäisesti tai osana ryhmää.

Kompassidiagrammi ennen arviointia

Kompassidiagrammi, jossa mukana arvioinnit

Arvioinnin pääperiaatteet

Mieti paikkaa nyt ja tulevaisuudessa – mikä voisi muuttua ja mitä siitä seuraisi?

Mieti paikkaa erilaisissa yhteyksissä, kuten eri vuorokaudenaikoina, eri viikonpäivinä, vuodenaikoina tai erilaisissa sääolosuhteissa.

Mieti paikkaa omasta näkökulmastasi, mutta myös muiden, esimerkiksi liikuntaesteisten, aistirajoitteisten tai eri ikäisten.

- Kannattaa vastata pääkysymyksiin kaikista teemoista, ja sitten kerätä pisteet ja päänäkökohdat
- Sen sijaan ei ole välttämätöntä vastata kaikkiin "mietittäväksi"-kysymyksiin. Ne ovat apukysymyksiä, jotka eivät välttämättä ole olennaisia arvioimassasi paikassa.
- Voit miettiä myös sellaisia asioita, joita ei ole mainittu, mutta jotka ovat tärkeitä juuri tässä paikassa. Voit lisätä omia kysymyksiäsi niin halutessasi..

HUOM.

Jotkut teemat saattavat vaikuttaa toistolta – jos jokin asia on jo käsitelty, voit siirtyä eteenpäin

Vastaajien tiedot

Erilaiset ihmiset ajattelevat paikoista eri tavoin. Joillakin on erityistarpeita tai erityisiä esteitä, esimerkiksi saavutettavuuden suhteen. Ne voivat olla fyysisiä, liittyä näköön tai kuuloon, mutta myös äidinkieleen tai kulttuuriin.

Kerro itsestäsi avaintiedot, jotta arvioinnin järjestäjä pystyy paremmin analysoimaan ja tulkitsemaan tuloksia sekä tunnistamaan kyseiset tarpeet arvioitavassa paikassa.

Tätä tietoa käytetään vain arvioinnin järjestäjän toimesta tulosten analysointiin, ei muuhun. Se auttaa järjestäjää myös arvioimaan, miten hyvin palaute edustaa ko. alueella asuvia ja työskenteleviä ihmisiä, vai puuttuko jokin ihmisryhmä.

Mitä aluetta tai paikkaa arvioit

Postinumero

Mahdollinen ryhmän tunnus

Ikä

☐ alle 16	☐ 16–24	☐ 25–44
☐ 45–64	☐ 65–74	☐ 75 tai yli

Sukupuoli

☐ Mies	☐ Nainen
☐ Ei-binäär.	☐ Muu

Päivämäärä

Lisätietoa, esim. arvioinnin syy

Voit halutessasi kertoa, miksi olet täyttämässä tätä arviointia (esim. osana yhteiskehittämisen prosessia), tai sellaisia tietoja itsestäsi, joilla ajattelet olevan merkitystä tulosten kerääjälle.

LIKKUMINEN ALUEELLA

Miellyttävät ja turvalliset reitit voivat rohkaista ihmisiä liikkumaan ilman autoa tai muita liikennevälineitä. Tämä on hyväksi terveydelle ja ympäristölle ja se parantaa ilmanlaatua. Nämä reitit voivat olla polkuja, jalkakäytäviä, puistoreittejä tai hiljaisia katuja, joilla on nopeusrajoituksia. Ne voivat olla esteettömiä pyöräily- ja jalankulkuyhteyksiä, joita voi kulkea myös pyörätuolilla, lastenvaunuilla tai rollaattorilla.

Miten helppoa on liikkua haluamallaan tavalla?

i Pohdittavaksi:

- Pääseekö ympäri aluetta liikkumaan ja pääseekö helposti sinne, minne haluaa mennä?
- Ovatko polut ja reitit sopivia ja tarkoituksenmukaisia kävelyyn, pyörätuolille, pyöräilylle?
- Onko tarpeeksi reittejä, jotta ihmiset pääsevät minne haluavat? (kauppoihin, kouluun, töihin, puistoon, julkisen liikenteen pysäkeille)
- Ovatko reitit miellyttäviä ja turvallisia? (sopivat pintamateriaalit, riittävä valaistus, levähdysmahdollisuuksia, jatkuvia ja johdonmukaisia, puhtaita ja saasteettomia)
- Voivatko kaikki käyttää niitä? (kaikenikäiset, erilaisilla liikkumiskyvyillä varustetut, näkö/kuulorajotteiset, pyöräilijät ja kävelijät, pyörätuolit ja lastenvaunut tai rollaattoreita tms. apuvälineitä tarvitsevat liikkujat)
- Onko esteitä? (pysäköintiä, vilkas liikenne, ylikasvaneet aidat, roskikset, luiskien tai loivennettujen reunakivien tai huomiomateriaalien puute, turvallisten ylityspaikkojen puute, ei turvallista pysäköintiä tai varastointia liikkumisen apuvälineille/pyörille)

Arvioi näitä asteikolla 1–7

1

2

3

4

5

6

7

Mikä on hyvää nyt?

Mitä pitäisi parantaa ja miten?

JULKINEN LIIKENNE

Hyvä julkinen liikenne on edullista, luotettavaa ja kattavaa. Se voi vähentää autoriippuvuutta ja rohkaista ihmisiä liikkumaan tavoilla, jotka ovat parempia niin ympäristölle kuin heidän omalle terveydelleen.

Millainen julkinen liikenne paikassa on?

i Pohdittavaksi:

- Onko julkinen liikenne hyvä vaihtoehto? (turvallinen, kätevä, tiheä vuoroväli, luotettava, edullinen, siisti ja mukava, helppo vaihtaa välineestä toiseen)
- Voivatko kaikki käyttää palvelua? (pyörätuolit, pyörät, lastenvaunut, aistirajoitteiset)
- Tarjoaako palvelu ja siihen liittyvät tilat sen mitä ihmiset tarvitsevat? (wc:t, istumapaikat, säänsuoja, pyöräsäilytys, pysäköinti, näkö/kuuloavustuspisteet kuten pistekirjoitus tai puheavustus/äänimerkit liikennevaloissa), vihreä teknologia, matalat päästöt)
- Onko palveluista tietoa tarjolla? (helppo löytää ja käyttää, selkeä ja saavutettavissa)
- Pääseekö julkisella liikenteellä paikkoihin, joihin ei pääse kävellen, pyörätuolilla tai pyörällä? (terveyskeskus, kaupat, ystävien tapaaminen, puistot)

Arvioi näitä asteikolla 1–7

1

2

3

4

5

6

7

Mikä on hyvää nyt?

Mitä pitäisi parantaa ja miten?

LIIKENNE JA PYSÄKÖINTI

Liikenne ja pysäköinti vaikuttavat liikkumiseen. Hyvät liikennejärjestelyt voivat auttaa nauttimaan ja hyötymään parhaalla mahdollisella tavalla ympäristöstä.

Miten liikenne ja pysäköinti vaikuttavat liikkumiseeni?

i Pohdittavaksi:

- Onko ihmisten liikkuminen ensisijaista kulkuneuvoihin nähden? (liikenteen rauhoittamisen keinot, hyvät kävelyreitit, turvalliset tienylityspaikat)
- Miten liikenne vaikuttaa ihmisiin? (ruuhkat, vauhti, saasteet, melu, kulkuneuvojen, myös pyörien aiheuttama pelko, tavarankuljetus)
- Millaisia vaikutuksia pysäköinnillä on? (kävelyyn, pyörätuolilla liikkumiseen ja pyöräilyyn, jalkakäytävien saavutettavuuteen, alueen viihtyisyyteen)
- Millaista pysäköinti on? (turvallista, sopivassa paikassa ja tarkoituksenmukaista, saavutettavissa oleva invapysäköinti, autojen ja pyörien pysäköinti, huolimattomat/ei-huomaavaiset ja sääntöjen vastaiset pysäköintikäytännöt)
- Onko vähähiilisempiä vaihtoehtoja matkustamiselle? (yhteiskäyttöautot, liityntäpysäköinti, sähköautojen lataus, pyörävuokraus tai kaupunkipyörät)

Arvioi näitä asteikolla 1–7

Mikä on hyvää nyt?

Mitä voisimme parantaa tulevaisuudessa ja miten?

KADUT JA AUKIOT

Rakennukset, maamerkit, kaupunkivihreä, näkymät ja luonnonmaisema voivat auttaa luomaan houkuttelevia paikkoja, joissa viihtyy. Tunnistettavat kadut ja kaupunkitilat voivat auttaa suunnan löytämisessä. Vihreämmät kadut ja kaupunkitilat puolestaan parantavat hyvinvointia ja tuottavat ympäristöhyötyjä, kuten luonnon monimuotoisuutta.

Millaisia rakennuksia, katuja ja julkisia ulkotiloja alueella on?

i Pohdittavaksi:

- Millaisia kadut ja kaupunkitilat ovat? (kutsuvia, tunnistettavia, miellyttäviä, saavutettavissa, hauskoja, suojaisia, varjoisia, sisältävät levähtämispaikkoja, ovat joustavia ja käyttöön mukautuvia)
- Onko mielenkiinnon kohteita/nähtävyyksiä? (paikallisia maamerkkejä, historiallisia piirteitä, toreja tai aukioita, puutarhoja, puistikoita, puita, patsaita)
- Onko alueella helppo suunnistaa? (pintamateriaalit, visuaaliset elementit, hyvä opastus ja viitoitus, selkeät ja helposti seurattavat reitit)
- Miten helppo tilassa on kaikkien liikkua? (jalkakäytävän leveys, ylityspaikat, materiaalierot, luiskatut reunakivet)
- Onko haasteita? (tulviminen, hylätyt rakennukset, tyhjät tontit, saasteet, roskat, valaistusongelmat, meluisat kadut, katupintojen sotkuisuus ja kulkuesteet, laitton pysäköinti)

Arvioi näitä asteikolla 1–7

1

2

3

4

5

6

7

Mikä on hyvää nyt?

Mitä voisimme parantaa tulevaisuudessa ja miten?

LÄHILUONTO

Laadukkaat luonnonalueet tarjoavat monia hyötyjä – ne parantavat terveyttä ja hyvinvointia, tukevat eläimistön elinolosuhteita, vähentävät tulvimista ja parantavat ilmanlaatua. Tähän kokonaisuuteen kuuluvat puistot, metsät, pellot, purot, kanavat ja joet, rannat, polkujen ja teiden varsilla oleva vihreä sekä esimerkiksi tiet, joiden varrella on puurivejä.

Miten helppoa on päästä nauttimaan luonnonalueista?

i Pohdittavaksi:

- Millaisia luontoalueita alueella on? (ovatko ne kutsuvia, löydettävissä, helppokulkuisia, turvallisia, hyvin yhteydessä toisiinsa)
- Voivatko kaikki käyttää niitä? (liikkumis- tai aistirajoitteiset, koiranulkoiluttajat, lastenvaunut ja rattaat, kävelijät ja pyöräilijät, kaupunkiviljely, leikki, istuskelu)
- Onko paikoista pidetty huolta? (puhdas, turvallinen, siisti ja järjestyksessä, yhteisön vapaaehtoistoiminta)
- Onko esteitä tilojen käytölle? (roskaisuus, melu, koirien jätökset, lika pinnoilla, ilmanlaatu, lätäkköisyys/tulvaisuus, ei istuinpaikkoja, ruuhkaisuus/liikaa käyttäjiä)
- Mikä parantaisi käyttökelpoisuutta? (kuivatus, "villinnyttäminen", kasvien ja eläinten olosuhteet, puiden istuttaminen, puhtaampi ilma, varjoisuus)

Arvioi näitä asteikolla 1–7

Mikä on hyvin nyt?

Mitä voisimme tulevaisuudessa parantaa?

LEIKKI JA VIRKISTYS

Leikki ja virkistys voivat parantaa elämänlaatuamme sekä terveyttä ja hyvinvointia, ja ne ovat olennaisia lasten kehitykselle. Paikat, joissa on monipuolinen tarjonta sisä- ja ulkotiloja suunniteltuun ja suunnittelemattomaan käyttöön ja tapahtumia, rohkaisevat lapsia, teini-ikäisiä ja aikuisia peliin ja leikkiin. Kaikki voivat nauttia vapaa-ajasta, kulttuurista ja liikunnallisista aktiviteeteista.

Miten hyvät mahdollisuudet tässä paikassa tai alueella on leikkiin ja virkistymiseen?

i Pohdittavaksi:

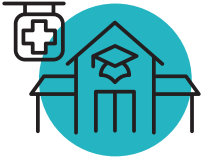
- Mitä mahdollisuuksia on? (leikit ja pelit, urheilu, kulttuuri, taide, vapaa-aika)
- Onko paikkoja, joista kaikki voivat nauttia? (lapset ja nuoret, aikuiset ja ikäihmiset, liikunta- tai aistirajoitteiset sekä muut, paikalliset ja matkailijat)
- Miten käytettäviä ne ovat? (onko niihin helppo saapua, ovatko ne ilmaisia tai kohtuuhintaisia, turvallisia ja hyvin ylläpidettyjä, hauskoja ja kutsuvia eri vuorokauden ja vuodenaikoina)
- Miten voisimme saada mahdollisimman paljon irti siitä, mitä meillä on? (lähikadut, tyhjät tontit ja käyttämättömät alueet, leikkipaikat, luonnonalueet, kirjastot ja julkiset rakennukset, toiminnan järjestäminen)
- Onko alueella ongelmia? (saavutettavuus, sijainti, valaistus, melu, kustannukset/hinta, julkiset wc:t tai niiden puute, liikenne, sää, yhteisö/asukkaat eivät suvaitse leikkiä/pelaamista tms)

Arvioi näitä asteikolla 1–7

Mikä on hyvää nyt?

Mitä voisimme tulevaisuudessa parantaa?

PALVELUT

Alueen tai paikan palvelut, kuten koulut, terveyskeskukset, kaupat, kirjastot, sosiaalihuolto ja myös asukasryhmät/yhdistykset, voivat auttaa ihmisiä elämään itsenäistä, terveellistä ja tyydyttävää elämää. Paikallisten palveluiden puute, niiden huono laatu tai palveluiden ja tuen saatavuuden ongelmat tai rajoittuneisuus voivat aiheuttaa hankaluuksia..

Kuinka hyvin alueeni palvelut vastaavat tarpeisiini?

i Pohdittavaksi:

- Mitä julkisia ja muita palveluita paikka tarjoaa? (koulut ja koulutuspalvelut, terveyspalvelut, sosiaalipalvelut, kaupat, kirjasto ja kulttuuri, asukastalot ja toimintakeskukset, kierrätys ja korjaus, terveellinen ruoka, vapaa-aika, polttoaine, sähkö ja vesi)
- Mitä muuta tukea on saatavilla? (hyväntekeväisyys, vapaaehtoistyö, kerhot, sosiaalituki ja hyvinvointipalvelut, yhteisölliset ruokaryhmät, yhteisöpalvelut, palvelontapaikat/kirkot/rukoushuoneet, asumisen ja työllistymisen neuvonta)
- Vastaavatko palvelut paikallisten asukkaiden tarpeisiin, nyt ja tulevaisuudessa? (edullisuus, kaikenikäiset, erilaiset tarpeet ja kyvykkyydet, hätätilanteet)
- Onko palveluiden pariin helppo päästä ja onko niitä helppo käyttää? (kävely- tai pyöräilyetäisyydellä, liikunta- ja aistirajoitteisille, saatavilla myös verkossa)
- Onko muita esteitä? (palvelukeskusten miellyttävyys, rajalliset mahdollisuudet valita terveellisiä vaihtoehtoja, kielimuuri, pääsy internetiin)

Arvioi asteikolla 1-7

Mikä toimii nyt?

Mikä kaipaa parantamista?

PAIKALLISTALOUS, TYÖ JA YRITTÄJYYS

Vahva paikallinen talous, joka koostuu liikkeiden ja yritysten monipuolisesta kirjosta, voi saada paikan helpommin tuntumaan aktiiviselta ja puoleensavetävältä. Useimmat ihmiset viihtyvät paikoissa, joissa on elävyyttä. Pääsy hyviin työpaikkoihin, vapaaehtoistyöhön ja harjoittelupaikkoihin vaikuttaa aktiivisuuteen ja terveyteen, tarjoaa sosiaalisia kontakteja, identiteetin vahvistumista ja tyytyväisyyden tunnetta, sekä parhaimmillaan toimeentuloa.

Miten aktiivista alueellani on, onko siellä mahdollisuuksia työllistymiseen, vapaaehtoistyöhön tai harjoitteluun?

i Pohdittavaksi:

- Onko alueella aktiivista paikallista liiketoimintaa? (kaupat/ruokapaikat/kahvilat, liiketarjonta, ml. yhteisöomistuksessa olevat, laajat aukioloajat)
- Onko töitä tarjolla halukkaille? (monipuolinen tarjonta, palkkatyö ja vapaaehtoistyö, väliaikaiset ja pysyvät, kausityöt ja osa-aikatyöt)
- Onko mahdollisuuksia pätevoityä ja oppia uutta? (koulutus, harjoittelu tai uudelleen kouluttautuminen, vapaaehtoistyö, sijainti alueella tai lähistöllä)
- Millaista tukea on saatavilla? (erityistarpeet, työllistymisneuvonta, liiketoiminnan aloittaminen ja kasvattaminen, lastenhoitoapu, matkustus)
- Onko alueella ongelmia? (saasteet, melu, rajoittuneet työmarkkinat, laajakaistan saatavuus, työolot, lopettaneet yritykset)
- Miten paikallistalous vaikuttaa suhtautumiseeni tähän paikkaan? (kukoistava tai taantuva, paljon elämää vai tyhjiä katuja, suljettuja julkisivuja vai kutsuvia rakennuksia/kivijalkoja)

Arvioi asteikolla 1-7

1

2

3

4

5

6

7

Mikä on hyvää nyt?

Mitä voisi parantaa ja miten?

ASUMINEN JA YHTEISÖ

Hyvissä paikoissa on sopiva sekoitus asumisen vaihtoehtoja viihtyisissä, turvallisissa ja eheissä yhteisöissä erityyppisille perheille ja yksilöille. Terveyteemme ja hyvinvointiimme vaikuttaa se, missä asumme ja millainen on kotimme.

Miten hyvin asunnot alueellani vastaavat asukkaiden tarpeisiin?

i Pohdittavaksi:

- Onko alueella hyvä tarjonta erilaisia asumisen tapoja? (erikokoiset ja eri hintaiset asunnot, yksityisomistus, vuokra-asunnot, tuettu asuminen, monisukupolvisuus)
- Ovatko asuinalueet viihtyisiä/miellyttäviä? (hyvin ylläpidettyjä taloja, yksityispihoja ja yhteisiä puutarhoja, mahd. siirtolapuutarhoja/viljelypalstoja, hyvin suunniteltuja ja rakennettuja yleisiä alueita yhteiseen käyttöön)
- Joustavatko asunnot tarpeiden ja olosuhteiden mukaan? (muuttuva ilmasto, väestömuutokset, elämäntilanteet, globaalit terveyshaasteet, energiatehokkuus)
- Onko paikassa hyvä yhteishenki? (paikallisia aktiviteetteja ja tapahtumia, ystävälliset naapurit, kutsuvat naapurustot, sukupolvien välinen yhteistoiminta)
- Onko alueella ongelmia? (hometalot, vetoisat tai liian kuumat asunnot, melu ja häiriöt, asunnottomuus, häiriökäyttäytyminen, sosiaaliset ongelmat)

Arvioi asteikolla 1-7

1

2

3

4

5

6

7

Mikä on hyvää nyt?

Mitä ja miten voisi tulevaisuudessa parantaa?

VUOROVAIKUTUS

Hyvissä paikoissa on mahdollisuuksia viettää aikaa toisten kanssa. Joillakin alueilla tai yhteisöillä on myös omat aktiiviset nettisivut tai sosiaalisen median verkostot, jotka auttavat ihmisiä kohtaamaan toisiaan ja kuulumaan paikalliseen yhteisöön, ottamaan osaa sen toimintaan. Tämä voi lieventää yksinäisyyden ja eristyneisyyden tunnetta ja siten parantaa hyvinvointia.

Millaisia mahdollisuuksia alueella on tavata ihmisiä ja viettää aikaa toisten kanssa?

i Pohdittavaksi:

- Missä ihmiset tapaavat toisiaan? (yhteiset tilat, keskuksset, koulut, kirkot, ruoka- ja kahvipaikat, torit ja kauppahallit, kadut, oleskelualueet, nettisivut)
- Mistä saadaan tieto siitä, mitä on meneillään? (ystävät/perhe/naapurit, sosiaalinen media, mainokset ja posterit, paikallisradio ja paikallislehdet)
- Voivatko kaikki osallistua? (saavutettavuus, kutsuvuus, inklusiivisuus, ystävällisyys, ilmaisuus tai kohtuuhintaisuus, digitaalinen pääsy ja digitaidot)
- Onko paikassa erilaisia aktiviteetteja tarjolla? (harrasteryhmiä sisällä ja ulkona tekemiseen, kerhoja lapsille ja eläkeläisille, yhteisötoimintaa, tapahtumia)
- Tukisivatko ihmiset toisiaan kriisin sattuessa? (verkostot, tukiryhmät)
- Onko havaittavissa puutteita jonkin tyyppisten aktiviteettien, niihin tarjolla olevien tilojen tai niiden käytön suhteen?

Arvioi asteikolla 1-7

1

2

3

4

5

6

7

Mikä on hyvää nyt?

Mitä voisi tulevaisuudessa parantaa ja miten?

PAIKAN TUNTU

Miltä paikka näyttää, sen historia ja toisten suhtautuminen voi vaikuttaa siihen, mitä ajattelemme. Myönteinen ominaisluonne ja tunnistettavuus voivat myös houkutella ihmisiä ja liiketoimintaa muuttamaan jollekin alueelle.

Millainen identiteetti alueellani on ja missä määrin se tukee vahvaa paikkaan kuulumisen tunnetta?

i Pohdittavaksi:

- Miten vahva identiteetti alueella on ja tuntevatko ihmiset olonsa siellä kotoisaksi? (ylpeys alueesta, hyvät suhteet naapureihin/naapurisopu, perinteet, paikallisryhmät)
- Miten yhteisö juhlii? (kulttuuri, taide tai musiikki, urheilu, julkiset tapahtumat, sosiaalinen media, erityisyyden kokemus, kattavuus/mukaan ottavuus)
- Kuinka paljon ihmiset osallistuvat yhteisön toimintaan? (vapaaehtoistoiminta, kokemusten jakaminen, tukiverkot, erilaiset ryhmät)
- Kuinka hyvin yhteisöön pääsee mukaan? (ystävällisyys, suvaitsevaisuus ja avoimuus, kaikenikäiset ja eritaustaiset, erityisryhmät, kieli, kulttuuri)
- Mitä tästä paikasta ja sen asukkaista ajatellaan, millainen maine alueella on?

Arvioi paikkaa tästä näkökulmasta asteikolla 1-7

1

2

3

4

5

6

7

Mikä on hyvää nyt?

Mitä voisi parantaa tulevaisuudessa ja miten?

TURVALLISUUDEN TUNNE

Turvalliselta tuntuvat paikat voivat tukea yhteisön toimintaa, vaikuttaa ihmisten hyvinvointiin ja määritellä miten ja missä vietämme aikaa. Hyvä suunnittelu voi saada paikan tuntumaan turvalliselta ja rohkaista kaikenlaisia ihmisiä käyttämään paikkaa. Tämä voi puolestaan vähentää rikollisuutta.

Miten turvalliselta paikka saa oloni tuntumaan?

i Pohdittavaksi:

- Tuntuuko kaikista turvalliselta tässä paikassa? (päiväsaikaan, iltaisin ja yöaikaan, lapset ja teini-ikäiset/nuoret, aikuiset ja ikäihmiset, naiset ja vähemmistöt)
- Onko fyysisiä esteitä tai alueita, jotka tuntuvat turvattomilta? (valaistus, autiot tai ränsistyneet talot ja reitit, tyhjät tontit, tulviminen/vesiongelmat)
- Onko yhteiskunnallisia ongelmia? (sananvapaus, häiriökäyttäytyminen, viharikokset, epätasa-arvo, monimuotoisuuden puute)
- Miten jaamme huoliamme? (oma-aloitteinen naapuruston valvonta, rikoksista raportointi, sosiaalinen media)
- Onko muita ongelmia tai huolenaiheita? (roskaisuus, töhryt, rikollisuus, turvattomuus tiettyinä aikoina tai joissakin paikoissa, ajoneuvoliikenteen nopeudet ja volyyymi)

Arvioi paikkaa tästä näkökulmasta asteikolla 1-7

Mikä on hyvin nyt?

Mitä voisimme parantaa ja miten?

HOITO JA KUNNOSSAPITO

Paikat, joista pidetään huolta, saavat meidät tuntemaan olomme hyväksi ja turvalliseksi. Jos paikoista ei huolehdi kunnolla, se voi vaikuttaa hyvinvointiin.

Miten hyvin alueesta huolehditaan?

Pohdittavaksi:

- Pidetäänkö rakennuksia ja yleisiä alueita kunnossa? (siisteys ja turvallisuus, nopea korjaaminen, paikasta välitetään, kaikkien saavutettavissa)
- Kuka hoitaa alueen paikkoja? (kaupunki, yhteisö/asukkaat, liikkeet, muut)
- Onko epäkohtia? (roskaisuus ja roskien heitto maastoon/laittomat kaatopaikat, vandalismi, yhteisen omaisuuden rikkominen, katujen ja jalkakäytävien pinnat, muutokset huollon tasossa, lätäköityminen)
- Raportoimmeko ongelmista ja johtaako tämä toimintaan? (löytyykö taho helposti, verkossa/henkilö, miten nopeasti saa vastauksen ja toimenpiteen)
- Toimivatko palvelut? (kierrätys, talojen, pihojen ja katujen/puistojen huolto)

Arvioi asteikolla 1-7

Mikä toimii nyt?

Mitä ja miten voisimme tulevaisuudessa parantaa?

VAIKUTUSMAHDOLLISUUDET

Mahdollisuus osallistua ja saada äänensä kuuluville päätöksenteossa voi auttaa rakentamaan vahvempia yhteisöjä ja parempia paikkoja. Hallinnan tunne voi saada ihmiset suhtautumaan myönteisemmin elämäänsä.

Kuinka hyvin minua kuunnellaan ja otetaan mukaan päätöksentekoon, kun alueellani tapahtuu jotain?

i Pohdittavaksi:

- Onko meillä edellytykset osallistua? (itseluottamusta ja osaamista, vaikuttamisen foorumit, omaehtoisen tekemisen mahdollisuudet)
- Saavatko asukkaat äänensä kuuluviin? (ymmärretäänkö tarpeitamme, kenelle voimme puhua, kysytäänkö meiltä ja miten, kaipaammeko lisää vai vähemmän neuvomista tai kysymistä kaupungin toimijoilta)
- Onko tehokkaita paikallisryhmiä vaikuttamiseen? (asukasyhdistykset, yrittäjien ryhmät, hyväntekeväisyys- tai lobbausryhmät, sosiaalinen media)
- Tuntuuko, että voin tehdä aloitteita yksin tai naapurien kanssa? (talkoot, paikalliset kohennukset, aktiivinen yhdessä tekeminen jonkun asian tiimoilta)
- Voivatko kaikki osallistua? (selkokieliisyys, digityökalut, avuntarvetta kuulemisen/näkemisen kanssa tai fyysisen vamma vuoksi)

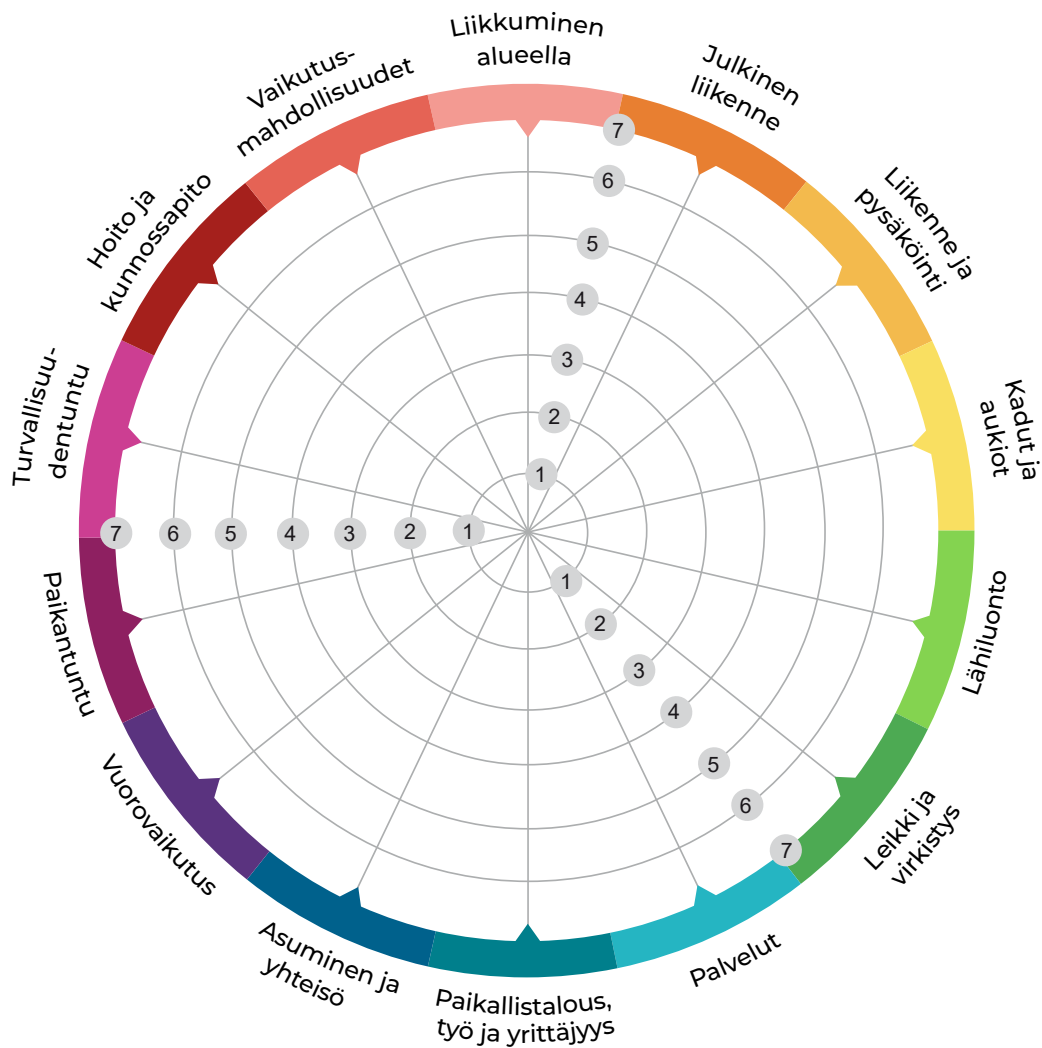
Arvioi asteikolla 1-7

Mikä toimii hyvin nyt?

Missä olisi tulevaisuudessa parantamisen varaa ja miten edetä?

Kun olet vastannut kaikkiin kysymyksiin, piirrä kukin arvosana kompassidiagrammiin.

Mikä teemaosio sai korkeimmat pisteet?

Mikä teema sai matalimmat pisteet?

Arviointi

On tärkeää tunnistaa paikan tai alueen parantamista kaipaavat kohdat ja löytää niistä lopuksi yhteinen näkemys, perustuen kunkin omaan arviointiin. Voi olla hyödyllistä alkaa miettiä tätä, kun se on vielä tuoreena mielessäsi, tai saatat haluta mieluummin palata siihen myöhemmin täydentääksesi arviointia itseksesi tai osana ryhmää. Jos on tehty useita arviointeja, järjestäjä voi haluta analysoida kaiken palautteen ja tehdä yhteenvedon niistä, ennen kuin tulokset jaetaan laajemmin.

i Tässä on joitakin asioita mietittäväksi, kun arviointia tarkastellaan:

- Ovatko kaikki 14 teemaa yhtä tärkeitä vai onko jokin tai jotkin mielestäsi tärkeämpiä kuin toiset juuri tässä paikassa?
- Mitkä teemat saivat hyvät pisteet ja miksi? Tämän pohtiminen saattaa myös auttaa sinua tunnistamaan parantamismahdollisuuksia toisissa teemoissa.
- Oletko ottanut huomioon asioita, jotka voivat asettaa esteitä jollekin erityisryhmälle?
- Oletko myös miettinyt, miten alueesi voisi auttaa ilmastonmuutoksen hillinnässä tai toisaalta auttaa sopeutumaan muuttuvaan ilmastoon?
- Onko paikka/alue hyvin valmistautunut sopeutumaan maailmanlaajuisiin terveyshaasteisiin?
- Vaativatko jotkin teemat tarkempaa arviointia?

i Jos toimit ryhmässä, tässä on joitakin lisänäkökohtia pohdittavaksi:

- Onko parantamiskohteita, joista kaikki ovat samaa mieltä?
- Onko alueita tai asioita, joista on hyvin eri näkemyksiä? Tarvitaanko lisää keskustelua tärkeimpien ongelmien tunnistamiseksi?

i Tässä on joitakin asioita mietittäväksi, jotta tunnistetaan isoimmat ongelmat:

- Mitä ihmiset tarvitsevat nauttiakseen hyvästä elämänlaadusta täällä, nyt ja tulevaisuudessa?
- Millä asialla olisi isoin myönteinen vaikutus tässä paikassa?

Kirjaa ylös pääongelmat ja parantamisen tarpeet alueellasi.

Jatkotoimet

Tämän prosessin, jossa arvioitiin paikkoja ja tunnistettiin parantamiskohteita, on tarkoitus antaa ryhmille tarvittavia työkaluja asioiden parantamiseen yhdessä. Tulokset auttavat pohtimaan alueen parantamisen paikallista etenemispolkua. Usein pieniä asioita voidaan viedä eteenpäin nopeasti. Joihinkin asioihin tarvitaan enemmän suunnittelua ja aikaa käytännön toteutukseen. Alun pienet askeleet voivat auttaa tukemaan asukkaita suuremmissa muutoksissa.

i Tässä joitakin asioita pohdittavaksi, jotta päästään toteutuksessa alkuun:

- Mitä voidaan parantaa pikaisesti?
- Mitä voidaan viedä eteenpäin keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä? Onko erityisiä prioriteetteja? Mikä olisi ensisijaista?
- Onko visiota tulevaisuudesta syntyvässä? Onko jokainen yhteisössäsi tai asuinalueellasi auttanut muodostamaan sitä, vai ovatko jotkut ihmiset puuttuneet keskustelusta?
- Mitä tietoja ja taitoja tarvitaan myönteisten muutosten aikaansaamiseksi?
- Millainen rooli paikallisilla asukkailla voisi olla – mitä osaamista ja tietoa on?
- Mitkä järjestöt tai toimijat ja ihmiset tulisi vielä osallistaa? Onko ryhmiä, jotka eivät vielä ole olleet mukana, mutta joita halutaan ottaa mukaan jatkokeskusteluissa?
- Mitä resursseja tarvitaan, jotta pystymme edistämään asioita – aikaa, ihmisiä, osaamista, rahaa?

Kirjaa ylös mitä on jo tapahtumassa ja mitä vielä tarvitaan.

Lisätietoja

Voit käyttää tätä tilaa kirjataksesi ylös muita huomioita teemoihin liittyen

Lisätietoa, jatkuu

Lisätietoa, jatkuu

The content of this questionnaire is based on the Place Standard tool 2022 developed by the Scottish Government, Public Health Scotland, Glasgow City Council, and Architecture & Design Scotland.

Public sector information licensed under the Open Government Licence v3.0 - www.placestandard.scot

Public Health
Scotland

Architecture &
Design Scotland
Aithearrachd is Dealbhadh na h-Alba

is.
improvement service

Scottish Government
Riaghaltas na h-Alba

www.placestandard.scot

© Crown Copyright 2023

© Käännös

Helsinki